

beneficium per probationem a predicto reo in contrarium factam: nam ipse Ioannes nihil aliud sciebat, quam quod oculis in Bullis videbat & erat patens. Non etiam obest alia allegatio dicti actoris asserentis, quod tempore a se praestiti dicti consensus, atq; approbationis coram iudice Apostolico facta, ignorabat, vtrum dicta sua reuocatio Romae congruo tempore facta fuisset necne; non posse renuntiare iuri, quod nesciebat sibi competere ratione dictae reuocationis legitime factae, vt postea apparuit iuxta regulam iuris *l. mater decedens, cum similib. ff. de inoffic. testamen.* Nam respond. Primo, nullum ius competere ex ea reuocatione dicto actori: quia, vt saepe dictum est, praedicta Bullae fuerunt expeditae prius quam fieret dicta reuocatio Romae, imo antequam constitueretur procurator ad reuocandum, vt constat ex data ipsarum, & consensu a tergo posito, & ex data reuocationis & mandati ad reuocandum facti.

Secundo respondeo, quod dictus Ioannes resignans, tenebatur scire, vel saltem prauidere, vt sibi prospiceret, priusquam faceret praedictam approbationem contingere potuisse, vt praedicta reuocatio tempore debito facta esset, quandoquidem constituit procuratorem ad eam faciendam, & ad eum effectum instrumentum reuocationis Romam misisse cum propriis literis familiaribus, vt quanto citius posset, fieret dicta reuocatio. Quod si sciens hoc, vel scire debens, approbavit dictas Bullas, petiitq; possessionem dictae portiois dari dicto Ioanni, sibi imputet, quia paria sunt scire vel scire debere, vt in *l. quod te mihi, ff. si certum petat, cum similib. sic* que potuit vel debebat saltem in genere cogitare dictum casum.

Tertio respondeo, probatum existere in processu dicti Ioannem resignatam, antequam fecisset dictam approbationem, sciuisse Ant. de Treio, cui missa fuere instrumenta ad dictam reuocationem faciendam, rescriptis, ad se eam peruenisse & factam fuisse debito tempore: vt testatur hoc testis fide dignus ab altera parte productus, affirmans se legisse dicto Ioanni epistolam dicti Antonii, qua id scripsit. Cui testis, quamuis singulari, cum deponat de suo proprio facto, ex quo nullum commodum reportat, magna fides adhibenda est: & non deest, qui dicat, integram fidem esse dandam, vt pat. *Couar. in pract. q. cap. 33. nu. 3. col. 2. illius m.* Maxime, cum sint alii tres testes deponentes de confessione extraiudiciali dicti actoris super eodem, qui quidem sunt Sacerdotes & beneficiati in Ecclesia Cathedrali dictae ciuitatis, ac proinde maximae fidei & auctoritatis.

Quo fit, vt simul iuncti integram fidem faciant, cum prior testis deponat de facto, ceteri de confessione extraiudiciali, iuxta doctrinam Bart. in *l. admonendi, num. 42. de iur. iur. an. vbi* Doctores communiter, & alibi sapientissime sequuntur & testantur communem illam doctrinam Bart. ex text. in *cap. fin. de success. ab intest.* sicque probata existit sufficienter scientia dicti Ioannis resignantis, tempore, quo approbationem praedictam fecit. Et tanquam sciens potuit omni iuri sibi competenti ratione dictae reuocationis renuntiare, & renuntiantibus iura sua non datus regressus, *l. queritur, ff. si venditor, ff. de adit. edict. cum alius a Tirag. cumulatim in tract. de retract. §. glossa 9. num. 119.*

Minus obstat dicere, quod tempore gratiae d. portiois, dictus Ioannes nunc reus habebat prioratum Turris Crematae, eiusque non fuisse factam mentionem in supplicatione gratiae dictae portiois, ac proinde ipsam subreptitiam ac nullam fuisse. Quoniam instrumento productio a dicto Ioanne constat euidenter, gratiam & prouisionem dicti prioratus fuisse die sequenti post consensum portiois factam. Quibus omnibus sic extantibus, iudicio meo iustitia dictae rei satis clara no-

toriaque efficitur, & praesens causa decidenda venit in fauorem dicti rei, prout spero futurum annuente Deo, datum Placentiae 23 die Ianuar. anno 1570. Sic factum fuit postea per vicarium Placentinum: nam is sententia lata die 4. Februarii eiusdem anni absoluit & liberauit dictum reum a petitis per dictum actorem imponendo ei perpetuum silentium super praedicta portione. Et dictus actor appellauit, appellationeque pendente partes inierunt concordiam & transactionem super hac lite pensione certa super dicta portione imposita auctoritate Apostolica in fauorem dicti actoris, remanente tamen dicta portione penes dictum reum eiusdem possessorem, & sic finita est haec lis.

S V M M A R I A.

- 1 Unum tantum beneficium in posterum est singulis conferendum, &c.
- 2 Plura beneficia simplicia vel Ecclesiam parochialem & capellaniam simul an possit quis habere: & num. 3. quod hodie attento sacro Concilio Tridentino id non liceat.
- 3 Per ademptionem possessionis secundae beneficii, vel ex quo stetit per adpesci debentem, quo minus possessionem acciperet, vacat primum, imo priuatur eo ipso iure.
- 4 Habenti duo beneficia contra iuris prohibitionem, non datur vllus terminus ad optandum vel declarandum, vtrum beneficium ipsorum eligat habendum, & alterum dimittendum vel resignandum.
- 5 Ordinarius potest praesumere habentibus plura beneficia in suo Episcopatu, vt in vna certum terminum exhibeat dispensationes, quarum auctoritate possideant dicta beneficia.
- 6 Episcopus potest alteri conferre beneficium curatum, quod alius obtinebat, postquam alius recepit consimile & ipsius possessionem pacificam accepit, vel per eum stetit, quo minus acciperet, non tamen potest illum, cui contulerit inducere in possessionem possessore non vocato, & num. 10.
- 7 Episcopo licet sine alia causa cognitione auferre possessionem, vbi ius perdidit ille, qui Ecclesiam possidebat.
- 8 Electio & collatio beneficii vacantis facta alicui, non impeditur praeterea appellationis ab ea interposita.
- 9 Intrusus dicitur, qui absq; titulo eius, qui dare potest, tenet beneficium, & non ille, qui ab illo habet titulum, qui dare potest, licet de ipsius prouisi vel tenentis titulum, validitate dubitetur vel disputetur.
- 10 Intrusus dicitur, qui accepit possessionem beneficii ante collationem.
- 11 Intrusus dicitur, qui propria auctoritate intravit beneficium possessionem, quamuis cum signatura ingredatur.
- 12 Possessor non est spoliandus iuris ordine non seruato, quousque beneficium vacat de iure, non tamen de facto.
- 13 Possessor non remouetur a sua possessione, licet vitiosus, si sine causa cognitione, ex quo titulo possidet, licet iniustus.
- 14 Appellari licet, non posita poena legis vel canonum, a declaratione tamen ipsius in ipsam incidisse, quando constat non incidisse, vel est dubium, bene admittitur appellatio.
- 15 Intrusus non dicitur retinens beneficium post priuationem & depositionis sententiam a qua appellauit: imo ea pendente id retinere potest, nec sibi auferendum est.
- 16 Episcopus in omnibus casibus in quibus beneficiatus ipso iure, vel per sententiam hominis iam rite laetam, &

qua transit in rem iudicatam, perdidit ius, quod habebat in beneficio, potest & debet conferre ali beneficiarium, & primo auferre possessionem sine alia causa cognitione.

- 17 Appellatio non admittitur in notoriis.
- 18 Appellatio non admittitur in actu, quem quis approbavit, quia ab eo appellari non potest.
- 19 Appellari non potest ab actu, qui fit secundum iuris dispositionem & canonicas sanctiones, nec a iudice iuris dispositionem & decretum exsequente.

CONSILIVM X.

IN praesenti causa fiscalis contra Ludouicum clericum Placentinum de & super vacatione beneficii societatis vulgo nuncupati, quod obtinet in hoc Ecclesia Cathedrali Placentina, praesupposito tenore Bullarum ipsius beneficii, praecipue clausula, volumus autem, &c. carundem, qua Summus Pontifex Pius V. praecipit; *Utrum primum sortitur effectum regressus Ecclesia Parochialis cuiusdam oppidi, quem ipse Ludouicus habet, ipsiusque possessionem natus fuerit, eo ipso vacet ipsum beneficium societatis, & id omnino dimittere teneatur dictus Ludouicus.* Visoque processu huius causae, videtur de iure optime fundata petitio fiscalis asserentis, dictum beneficium societatis vacasse, ac per consequens prouidendum esse nunc idoneae personae: quandoquidem effectum sortitus est regressus praedictae Ecclesiae Parochialis morte Petri eius ultimi possessoris. Et praeterea concurrunt, quae infra dicentur suo loco. Primo, per dictam clausulam volumus autem, &c. quae expresse disponit, quod supra dictum est. Et non datur vllus terminus praefato Ludouico ad declarandum optandumve nec eligendum vnum ex praedictis beneficiis. Item decret. 17. sess. 24. sacrosancti vniuersalis Concilii Tridentini. Cum quo decreto in eius prima parte videtur se conformare voluisse Summus Pontifex in dicta clausula, volumus autem, &c.

Quia in dicto decreto asseritur, vt in posterum vnum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur: itaque prohibet collationem plurium beneficiorum in fauore vnius fieri. Vnde inferitur, quod collatio facta contra formam dicti decreti erit nulla, arg. *tex. in c. ordinarius, ad fin. vers. quia etiam ostensa, & in vers. aliter, de offic. ordin. lib. 6.* Quo attento, quia non poterat conferri vni personae plus quam vnum tantum beneficium, Summus Pontifex praecipit, quod cum dictus regressus sortitur effectum, & quamprimum dictus Lud. natus sit possessionem ipsius beneficii curati, vacet eo ipso beneficium societatis, &c. Quo expresse probatur, dictum Ludouicum non habere optionem, quandoquidem ei non fuit facta collatio plus quam vnius tantum beneficii: nec secundum ius & dictum decretum poterat aliud fieri.

Per quod decretum Concilii declaratur & ampliat ius canonicum, prohibens in vna persona pluralitatem beneficiorum, &c. Quia videbatur secundum hoc, quod in beneficiis simplicibus non habeat locum dicta prohibitio, nec eius poena, vt bene tetigit Abb. in *cap. quia nonnulli, nu. 5. de cleric. non resid.* Imo eadem ratione in obtinente Ecclesiam Parochialem & vnam capellaniam, in qua debeant Missae celebrari per capellanum ex fundatione ipsius, idem concludunt & beneficiati in facti contingentia, & in obtinente duo beneficia simplicia, Oldrad. *consil. 105.* & Lap. *allegat. 36. & 116. & 117.* Dicunt tamen ipsi, quod si haec duo beneficia sint incompatibilia, vtrumque requirere necessario residentiam personalem, non inducitur vacatio primo ipso iure, sed datur etiam hodie optio ex *d. cap. referente, & c. praeterea*, quia iura noua, quae inducunt priuationem primi ipso iure, loquuntur in duobus curatis, vel dignitatibus & personatibus, & non debent extendi ad duo

simplicia, vel vno simplex & aliud curatum. Et ampliat supra dicta Oldrad. *vbi supra*, etiam in ipsa gratia apponatur grauumen, vt residet in hoc loco beneficii: alioqui ipsa gratia & ipsius effectus nullus sit penitus momenti, quia est monitio & comminatio.

Hodie namque attento dicto decreto S. Concilii cessat hoc dubium, quia eo prohibetur pluralitas & collatio beneficiorum vni personae faciendae, & tantum permittitur vnius beneficii prouisio, quamuis sit simplex, vt probatur in illis verbis, *vt in posterum vnum tantum beneficium Ecclesiasticum, &c.* Quandoquidem liquet, beneficia simplicia esse beneficia Ecclesiastica, & quae non possunt obtineri absq; institutione & collatione canonica, vt in *reg. beneficium, & ibi Dd. de reg. iur. m. 6.* & probatur vltius expresse in *d. decret. ibi, haec, quae non modo ad Cathedralis Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tam secularia, quam regularia, quaecumq; etiam commendata pertineant, cuiuscumq; tituli ac qualitatis existant.* Maxime, cum ambo beneficia, quae nunc possidet d. Ludouic. in incompatibilia requirunt residentiam personalem in diuersis Ecclesiis & locis, & vnum eorum sit beneficium parochiale. In quibus duobus beneficiis militant rationes iuris, prohibentis pluralitatem beneficiorum: cessant etiam supra dicta in nostro casu, attenda d. clausula Bullarum, volumus autem, &c. Per quam etiam cessat opinio aliorum tenentium, quod quando quis habet vnum beneficium in habitu, & aliud in actu, & postea efficitur in actu primum beneficium, datur ei optio: nam in proposito contrarium deciditur per dictam clausulam, & per iura infra alleganda.

Secundo, quia d. Ludou. accepit iam diu possessionem d. regressus & beneficii curati, antequam fortiretur effectum regressus huiusmodi ad tempus, quo sortiretur eundem effectum. Itaque morte d. Petri iam sortitus est effectum d. regressus simul cum possessione, & verificata fuit omnino d. clausula, volumus autem, &c.

Tertio, quia ad impetrandum hoc beneficium societatis non fuit facta mentio Summo Pontifici huius possessionis, qua natus fuerat iam dictus Ludouicus virtute dicti regressus ad tempus effectus regressus. Nam si dictae possessionis fieret mentio, Summus Pontifex in concessione gratiae dictae societatis exprimeret & praeciperet, quod quamprimum sortiretur effectum regressus huiusmodi, eo ipso vacaret societas, nec requireret iam captionem possessionis beneficii parochialis, quandoquidem eam cepisset. Et quia huius possessionis non fuit facta mentio Summo Pontifici, praecipit, vt quamprimum sortiretur effectum regressus, & dict. Ludou. natus esset possessionem, vacaret eo ipso societas.

Quarto, per *tex. in extranag. exsecrabilis, Ioan. 22. de prebend. in vers. qui vero demceps: vbi* praecipitur, quod recipientes dignitatem, vel personatum seu officium curam animarum habentibus, si ante simile beneficium obtinebant hodie vel quodq; aliud Ecclesiasticum, vt in dict. decreto sancti Concilii Tridentini absq; mora dispendio in ordinarios eorum manibus dimittere tenentur verbo & facto, ac sine fraude sub testimonio publico: imo dicto primo beneficio priuati sunt ipso iure, postquam secunda possessionem habuerint, vel per eos, omni dolo & fraude cessantibus, quo minus habeant, steterit. Qui *tex.* est expresse in proposito, & maxime notandus in duobus. Primo, quod accipiens secundum beneficium eo ipso tenetur dimittere primum beneficium in manibus ordinarii (qui est Episcopus, vt probatur in eodem *tex.* inferius in vers. ceterum, ordinarios intelligimus in casibus supra scriptis, Episcopus, in quorum ciuitatibus vel diocesi consuevit beneficia seu aliquid eorum, &c. verbo & facto, absque fraude, sub testimonio publico, & hoc sine mora dispendio. Et ita praefatus Ludouicus nullum terminum habet ad optandum neque declarandum, sicut minus bene praedicit